

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

ҚАРОР

Дар бораи тасдиқи Методологияи тартиб ва методикаи гузаронидани таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ) (қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235)

Мутобиқи [моддаи 19](#) Қонуни конституционии Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон" чиҳати иҷрои банди 45 Нақшаи чорабиниҳои татбиқи Стратегияи муқовимат бо коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2013-2020, ки бо фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 августи соли 2013, [№ 1504](#) тасдиқ шудааст ва бо мақсади қорӣ намудани механизми таҳлили хавфҳои коррупсия дар мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳо Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор мекунад:

1. Методологияи тартиб ва методикаи гузаронидани таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ) тасдиқ карда шавад (замима мегардад).

2. Вазоратҳо, ташкилотҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, дигар мақомоти идоракунии давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот баҳри дар амал татбиқ намудани Методологияи мазкур чораҳои зарурӣ андешида, аз натиҷаи корҳои анҷомдода бо ҷамъбасти сол ба Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ахборот ирсол намоянд ([қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235](#)).

3. Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз натиҷаи иҷроиши Методологияи тартиб ва методикаи гузаронидани таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ) дар ҷамъбасти сол ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ахборот пешниҳод намояд.

Раиси

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон

**аз 28 октябри соли 2016 № 465
ш.Душанбе**

**Бо қарори Ҳукумати
Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз "28" октябри соли 2016 № 465
тасдиқ шудааст**

**Методологияи тартиб ва методикаи гузаронидани таҳлили фаъолият
(хавфҳои коррупсионӣ)
(қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235)**

1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

1. Методологияи тартиб ва методикаи гузаронидани таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ) (минбаъд - методология) асосҳои ташкилӣ ва методии раванди таҳлили хавфҳои коррупсияро дар вазоратҳо, кумитаҳои давлатӣ, дигар мақомоти давлатӣ, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, дигар мақомоти идоракунии давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, субъектҳои хоҷагидори давлатӣ, субъектҳои хоҷагидоре, ки на кам аз нисфи сармояи оинномавии нҳоро ҳиссаи давлат ташкил медиҳад, инчунин ташкилотҳои ғайритиҷоратӣ, аз ҷумла иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, ҳизбҳои сиёсӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият мекунанд (минбаъд - ташкилот) муқаррар менамояд *(қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235)*.

2. Мақсади методологияи мазкур, бо дарназардошти таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ) дар ташкилотҳо раванди ошкор намудани омилҳои институтсионалӣ (хоси ташкилот), ки ба коррупсия мусоидат менамоянд ё метавонанд ба он замина гузоранд ва ҳамчунин таҳияи тавсияномаҳо оид ба аз байн бурдани натиҷаҳои таъсири онҳо мебошад *(қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235)*.

3. Мафҳумҳои асосие, ки дар методологияи мазкур истифода шудаанд:

- хавф - эҳтимолияти он, ки ҳолати муайян метавонад ҷой дошта бошад ё амали муайян ба вуқӯъ пайвандад, ки вобаста ба омилҳои хавф метавонад гуногун бошад;

- омилҳои хавф - шароит ё ҳолати ҷузъӣ, ки ба дараҷаи хавф таъсир расонда, ба пайдошавии падидаи муайян ё зуҳури ягон амал ё имконияти гирифтани ягон бартарият ба ҳар шакл мусоидат менамояд;

- ошкор намудани хавфҳо - таҳлили хавфи эҳтимолӣ, сабаб ва оқибатҳои он ва ҳамчунин баҳодиҳии имкониятҳои ташкилот оид ба мубориза бо коррупсия (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*);

- таҳлили хавфҳо - муайян намудани бартарияти хавфҳо тариқи ошкор намудани онҳо бо пешниҳоди иттилооти муфассали ба зухуроти коррупсия дахлдошта (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*);

- осебпазирӣ - вазъи воқеӣ, ки қобилияти таъсиррасониро ба хавфҳои мавҷудбуда ё эҳтимолӣ паст менамояд ва ё ин, ки ба пайдоиш ва рушди онҳо мусоидат мекунад (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*);

- намудҳои осебпазирӣ фаъолият - намуди фаъолияти ташкилот, ки вобаста ба хусусияти худ хавфи баланди коррупсияро ба вучуд оварда ба таври зайл ифода меёбад: набудани меъёрҳо, нопуррагии меъёрҳо, басанда набудани меъёрҳое, ки ба риояи талабот оид ба покниҳодӣ равона шудаанд, шиносоии нопурраи ҳайати кормандон бо санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, ба таври дахлдор татбиқ накардани меъёрҳо (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*);

- нақшаи мукаммал - нақшаи мушаххаси амал бо мақсади аз байн бурдан ё коҳиш додани омилҳои коррупсионӣ дар доираи фаъолияти ташкилот, ки ба пайдоиши коррупсия дар ташкилот мусоидат мекунад ё рағбатоварандаанд.

4. Таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ) бо мақсадҳои зерин амалӣ карда мешавад:

- ошкор намудани омилҳои институтсионалӣ, ки ба коррупсия мусоидат менамоянд ё метавонанд мусоидат кунанд;

- таҳияи тавсияномаҳо оид ба бартараф ё паст намудани натиҷаҳои таъсироти онҳо (таҳияи нақшаҳои мукаммал) (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*).

5. Ба принципҳои таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ) дохил мешаванд:

- қонуният;

- холисӣ ва беғаразӣ;

- шаффофият ва ошкорбаёнӣ дар раванди таҳлили (хавфҳои коррупсионӣ) ба истиснои маҳдудиятҳои пешбининамудани қонунгузорӣ;

- риояи манфиатҳои ҷамъиятӣ (оммавӣ);

- ҳисоботдиҳӣ.

2. ТАРТИБИ ТАШКИЛ ВА ГУЗАРОНИДАНИ ТАҲЛИЛИ ФАЪОЛИЯТ (ХАВФҲОИ КОРРУПСИОНӢ) ВА ДАВРАҲОИ ОН

(қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235)

6. Таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ) дар доираи фаъолияти ташкилот аз тарафи гурӯҳ оид ба баҳодиҳии хавфҳои коррупсия (минбаъд - гурӯҳ оид ба баҳодиҳӣ), ки бо санади дахлдори роҳбари ташкилот таъсис дода шудааст, ба роҳ монда мешавад. Гурӯҳ оид ба баҳодиҳӣ аз ҳисоби роҳбарияти сарраёсатҳо, раёсатҳо, шӯъбаҳо ва бахшҳои ташкилот (аз 5 то 7 нафар), аз ҷумла корманди дастгоҳи марказии Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия (минбаъд - Агентӣ) ташкил карда мешавад. Роҳбари гурӯҳ аз ҳисоби роҳбар ё муовини роҳбари ташкилот таъин карда мешавад.

7. Таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ) аз давраҳои зерин иборат аст:

- таҳлили шароити пешакӣ *(қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235)*;
- таҳлили хавфҳои коррупсионии бевосита ҷойдошта;
- баҳодиҳӣ ва таҳияи тавсияномаҳо чиҳати бартараф намудани омилҳои номатлуб.

8. Натиҷаи давраҳои таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ) дар ҷаласаҳои гурӯҳ оид ба баҳодиҳӣ мавриди баррасӣ қарор дода шуда, дар ин хусус ҳисобот тартиб дода мешавад ва дар муддати 30 рӯзи корӣ якҷоя бо нақшаи ҷорабиниҳо ба Агентӣ пешниҳод карда мешавад.

9. Агентӣ ташкилотро, ки барои гузаронидани таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ) дар асоси маълумотҳои оморӣ, пурсиши афкори ҷомеа, ҳисобот дар бораи коррупсия, таҳлилҳо ва тадқиқоти махсус дар бораи коррупсияро доро мебошанд, интиҳоб менамояд ва дар муддати на камтар аз 2 моҳ то оғози фаъолияти баҳодиҳӣ ба ташкилоти интиҳобшуда хабар медиҳад ва ҳамчунин ин иттилоотро дар сомонаи интернетии Агентӣ ҷой медиҳад.

10. Шумораи ташкилотҳое, ки Агентӣ дар як вақт дар онҳо таҳлили фаъолият мегузаронад, вобаста аз мураккабии сохтори ташкилии ташкилоте, ки дар он баҳодиҳӣ гузаронида мешавад, миқдори равандҳои корӣ, ки аз тарафи ин ташкилот ба иҷро расонидашаванда ва захираҳои кадрӣ доробудан Агентӣ, тағйир дода мешаванд.

11. Дар доираи ваколати гурӯҳ оид ба баҳодӣ корманди Агентӣ дорои ухдадорӣҳои зерин аст *(қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235)*:

- ба кормандони ташкилот, ки дорои вазифаи роҳбарикунандаанд, дар бораи консепсия, мақсад ва муҳимияти таҳлили хавфҳои коррупсионӣ дастур медиҳад;

- нисбати усулҳои ҷамъоварӣ ва баҳодихии заминаи меъёрии ҳуқуқӣ, сохторҳои ташкилӣ, иттилоот дар бораи қоидаҳои ахлоқ, усулҳои ҳаммонандкунӣ ва тадқиқоти омилҳои хавф дастур ва машварат медиҳад;

- мониторинги фаъолият оид ба таҳлили фаъолиятро (хавфҳои коррупсионӣ) амалӣ менамояд;

- дар бораи таҳияи нақшаи фаъолияти гурӯҳ оид ба баҳодихӣ, тартиб додани ҳисобот дар бораи баҳодихии хавфҳои коррупсионӣ ва нақшаи мукамал, тавсияҳо медиҳад;

- дар ҷаласаҳои гурӯҳ оид ба баҳодихӣ иштирок менамояд ва дар робита бо дурустии риояи тартибот, дар ҳолати зарурӣ, бо пешниҳоди таклифҳо ё тавсияҳое, ки ба ҳисобот оид ба баҳодихӣ замима карда мешаванд, изҳороти худро баён менамояд.

- таҳия ва татбиқ намудани нақшаи мукамалро бо ҳамдигар мувофиқ менамояд.

3. ТАҲЛИЛИ ФАЪОЛИЯТИ (ХАВФҲОИ КОРРУПСИОНИИ) ШАРОИТҲОИ ПЕШАКӢ

12. Таҳлили фаъолияти (хавфҳои коррупсионии) шароитҳои пешакӣ чунин омилҳоро ба назар мегирад:

- таҳлили мубрами қонунгузорӣ барои ташкилот;
- таҳлили сохторҳои ташкилии ташкилот;
- таҳлили қоидаҳои одоб (рафтор, деонтология, (вазифашиносӣ, муомилот, этика) ё дигар ҳолатҳое, ки ба рафтори кормандони ташкилот дахл доранд) (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*).

13. Таҳлили фаъолияти (хавфҳои коррупсионии) шароити пешакӣ асосҳои қонунгузорӣ инро дар назар дорад (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*):

- таҳлили асосҳои қонунгузорӣ (қонунҳо ва санадҳои зерқонунӣ, аз ҷумла идоравӣ), ки ба ташкилот дахл доранд;
- таҳлили низомномаҳое, ки ба намудҳои осебпазири фаъолият дахл доранд.

14. Ҳангоми таҳлили заминаҳои қонунгузорӣ диққати махсус ба муқаррароти қонунгузорӣ марбут ба фаъолияти осебпазир дода мешавад. Дар

ин замина амалҳо бояд ба ошкор кардани ҳолатҳои зерин: мавҷуд набудани меъёрҳо, нопуррагии онҳо, меъёрҳое, ки ба тамомият равона нашудаанд, иттилоотони нокифояи кормандон оид оид ба меъёрҳо, ба таври дахлдор татбиқ нагаштани меъёрҳо, равона карда шаванд.

15. Намудҳои осебпазири фаъолият метавонанд, ҳам намудҳои марбут ба сохтори дохилии ташкилот ва ҳам намудҳои фаъолияти ба вазифаҳои ташкилот (вазифаҳои беруни) дахл дошта бошанд.

16. Баҳодиҳии меъёрҳое, ки ба намудҳои осебпазири фаъолият алоқаманданд, метавонанд, мутобиқи намуна аз замимаи 1 методологияи мазкур амалӣ карда шавад.

17. Намудҳои осебпазири фаъолият, ки ба сохтори дохилии ташкилот дохил мешаванд, дар навбати аввал алоқаманданд бо:

- маъмурикунонии иттилоот (ҳифз намудани иттилооти дохилӣ, пешниҳод намудани иттилооти махфӣ, таҳия, баррасӣ, нигоҳдории маъмурикунонӣ (нигоҳдорӣ);

- нусхабардории ҳуҷҷатҳо, аз он ҷумла ҳуҷҷатҳои махфии электронӣ, гардиши дохилӣ ва берунии ҳуҷҷатҳо, аз он ҷумла электронӣ ва махфӣ;

- маъмурикунонии воситаҳои молиявӣ (ҷудо намудан, назорат ва аудити буҷет, пардохти хароҷотҳо, ҷудо намудан ва пардохти мукофотпулӣ, иловапулӣ ва мукофотҳои пулӣ);

- маъмурикунонии молу мулк ва хизматрасониҳо (қабули қарор дар бораи харид ё ба киро гирифтани, таҳияи талабот оид ба сифати хизматрасониҳо аз рӯи таҳвили онҳо, гузаронидани гуфтушунид, интиҳоби молрасонҳо, маъмурикунонӣ ва ҷудо намудани молу мулк дар доираи ташкилот, истифодаи молу мулки берун аз вақти корӣ ё берун аз ташкилот).

18. Намудҳои осебпазири фаъолият, ки ба вазифаҳои берунии ташкилот алоқаманданд, намудҳои фаъолият ба ҳисоб мераванд, ки дар навбати аввал бо омилҳои зерин алоқаманданд (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*):

- инкассатсияи пардохт (андоз, пардохтҳои маъмури, қарзҳо ва ғайра);

- бастанӣ шартномаҳо (озмунҳо, тендерҳо, шартномаҳо ва ғ.);

- пардохтҳо (субсидияҳо, мукофотпулиҳо, иловапулиҳо, пардохтҳои сарпарастӣ, кӯмакҳои пулӣ ва ғ.);

- пешниҳоди шаҳодатномаҳои ҳуқуқӣ (додани иҷозатномаҳо, шаҳодатномаҳои ронандагӣ, шиносномаҳо, шаҳодатномаи шахсият, фардикунонӣ, маълумотномаҳо ва ғ.);

- дар амал ҷорӣ намудани қонунҳо (санҷиш, назорат, муқаррар намудани (констатасияи) мутобиқат ё вайронкунии қонун, муҷозот ва ғ.).

19. Таҳлили фаъолияти сохторҳои ташкилӣ инҳоро дар назар дорад:

- таҳлили органиграммаҳо;
- таҳлили уҳдадорихои вазифавӣ;
- таҳлили раванду тартиботи корӣ.

20. Таҳлили фаъолияти сохтори ташкилии ташкилот бо назардошти меъёрҳои зерин гузаронида мешавад:

- сатҳи мутобиқати сохтори ташкилӣ ба вазифаҳо, салоҳиятнокиӣ, ҳуқуқ ва вазифаҳои ташкилот;
- сатҳи манфиатнокии сохторҳои ташкилӣ бо дарназардошти вазифаҳо, салоҳиятнокиӣ, ҳуқуқ ва вазифаҳои ташкилот.

21. Таҳлили одоб, дар худ маҷмӯи принципҳои ахлоқӣ ё арзишҳоеро ифода мекунад, ки ташкилот бо мақсади равона кардани рафтори кормандон ҳангоми амалӣ намудани ҳамаи намудҳои фаъолияти дохилӣ ва берунӣ, таҷассум менамояд. Қоидаҳои одоб ҳам дар алоҳидагӣ ва ҳам нисбат ба ҳамаи ҳаёати кормандони ташкилот қабул карда мешавад ва метавонад ба вазъи дохилӣ ва берунии ташкилот таъсир расонад. Таҳлили қоидаҳои одоб баҳодиҳии меъёрҳоеро, ки дар кодекси одоби соҳавӣ самти аниқро доир ба масъалаҳои ахлоқии дорои аҳамияти муҳиме, ки метавонад дар фаъолияти ташкилот пайдо шаванд, таъмин намоянд, дар назар дорад (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*).

4. ТАҲЛИЛИ ХАВҲҲОИ КОРРУПСИОНИИ БЕВОСИТА ҶОЙДОШТА (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*)

22. Барои баҳодиҳии хавфҳои коррупсионии бевосита ҷойдошта ба амалӣ намудани шартҳои зерин зарур аст (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*):

- таҳқиқ ва ошкорсозии хавфҳо;
- таҳлили хавфҳо.

23. Дар ин марҳилаи таҳқиқ ва ошкорсозии хавфҳо ҷамъоварии маълумот оид ба хавфҳои воқеӣ ва эҳтимолии коррупсия дар ташкилотҳо амалӣ карда мешавад.

24. Дар ин марҳила усулҳои зерини таҳқиқ ва ошкорсозӣ мавриди истифода қарор мегиранд:

- таҳлили муқовимати ташкилот ба хавфҳои коррупсионӣ;

- пурсиши кормандони ташкилот;
- таҳлили муносиботи мутақобилаи ташкилот бо ҷомеаи шаҳрвандӣ;
- таҳлили амалҳои мушаххаси коррупсионӣ;
- таҳлили маълумотҳои оморӣ оид ба вазъи коррупсия дар ташкилот.

25. Таҳлили муқовимати ташкилот ба хавфҳои коррупсия баҳодихии таҷрибаҳои тақозо менамояд, ки он бо интиҳоби ҳайати мутахассисону кормандони ташкилот, доираи омӯзишу таҳлили онҳо, уҳдадорихии вазифавӣ, мутобиксозии (дохилӣ ва берунии) вазифаи кормандон, машварат ва масъулияти мутахассисон, имконоти нозирот, мутамарказонӣ ва яклухтсозӣ, мусоҳибаи баҳодихӣ, алоқаҳои беруна, масъулияти назорат, хавфҳои берун аз ташкилот, даромадҳои муфти иловагӣ, беҳавфӣ ҷисмонӣ, муносиботи қонунӣ бо таъсирбахшию самаранокӣ, дурусткорӣ, риояи қонун ва муомилот алоқамандӣ дорад (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*).

26. Таҳлили муқовимати ташкилот ба хавфҳои коррупсия метавонад мувофиқи намунаҳо аз замимаи 1 ба методологияи мазкур ҳамроҳ шудааст, ба амал бароварда шавад (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*).

27. Бо мақсади санҷиши дурустии маълумоти бадастоварда оид ба таҳлили муқовимати ташкилот ба хавфҳои коррупсия дар ташкилот пурсиши кормандон ба роҳ монда мешавад. Бо ин мақсад ҳамчун восита намунаи саволномае, ки дар замимаи 2 оварда шудааст, метавонад мавриди истифода қарор гирад. Саволномаи мазкур метавонад бо хусусиятҳои хоси ташкилот мутобик гардонида шавад. Натиҷаи пурсишҳо мутобикӣ замимаи 3 методологияи номбурда шарҳу тавзеҳ меёбад (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*).

28. Таҳлили робитаҳои ташкилот бо ҷомеа баррасии ботафсили расмиёти робитаҳои бо ҷомеа дахлдошта, аз ҷумла расмиёти алоқаманд ба баррасии мурочиатҳо, сатҳи шаффофияти фаъолияти ташкилот, сомонии интернетии он, муносибат ба воситаҳои ахбори омма ва амсоли онро дар бар мегирад (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*).

29. Таҳлили ҳолатҳои мушаххаси амалҳои коррупсионӣ (ҳолатҳои мубрам ё хоси амалҳои коррупсионии аз ҷониби кормандони ташкилот содиршуда), бо мақсади ошкорсозии тарзи номукаммали идоракунии, ҳамчунин муайянкунии ҳудуди имкониятҳои воқеӣ ва имконпазири ташкилот оид ба огоҳсозӣ ва пешгирии амалҳои коррупсионӣ ба амал бароварда мешаванд.

30. Таҳлили маълумотҳои оморӣ оид ба вазъи коррупсия дар ташкилот бо мақсади муқаррар кардани хавфҳои коррупсия дар самтҳои осебпазир,

нотукаммалии меъёрҳо ва андешидани чораҳои иловагӣ ҷиҳати тақвияти фаъолият, баҳри пешгирии коррупсия гузаронида мешавад.

31. Барои таҳқиқ ва ошкорсозии хавфи амалҳои коррупсионӣ восита ва усулҳои зерини ҷамъовари маълумотро бояд ба роҳ монд:

- бозназари иттилооти бунёдӣ - ҷамъовари иттилоот аз сарчашмаҳои мавҷудбуда, ба монанди таҳқиқ ва таҳлили қаблӣ, ки аз тарафи гурӯҳҳои манфиатдор, шахсони мансабдор, аудиторон, мақомоти муборизабаранда бо коррупсия, Палатаи ҳисоб, Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронида шудаанд, ҳамчунин ҷамъовари иттилоот аз муроҷиатҳои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ ва воситаҳои ахбори омма (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*);

- ҷамъовари маълумот аз рӯйи натиҷаи таҳқиқоти иҷтимоӣ-ҷамъовари маводи мушаххас аз рӯйи натиҷаи ҷавоби аҳоли ба пурсишҳои хаттӣ ва ё мусоҳибаҳои дахонӣ. Пурсиши аҳоли метавонад ба таври умумӣ ва ё гуруҳи шахсони алоҳида, ки барои пурсиш бо мақсади таҳлили муқоисавӣ интиҳоб карда мешаванд, бошад;

- истифодаи гурӯҳҳои мақсаднок - ҷамъовари маълумот тавассути гуруҳҳои мақсаднок. Гуруҳҳои мақсаднок - гурӯҳҳои мушаххасе мебошанд, ки барои муҳокима ва ҳалли масоили махсус даъват карда мешаванд. Ин раванди корбурд метавонад, мутаносибан, аз рӯйи сифат нисбат ба шумораи хавфҳои коррупсиониро ошкор сохта, маълумоти мушаххастарро бо дарназардошти амалҳои коррупсионӣ, инчунин сабаби сар задани ин амалҳоро аниқ намояд ва ҳамзамон имконоти ташкилотро доир ба амалисозии мубориза бар зидди коррупсия возеҳ нишон диҳад.

32. Дар баъзе мавридҳо ба пуррагӣ аз байн бурдани хавфи амалҳои коррупсионӣ номумкин аст, вале паст намудани раванди хавфҳои ошкоргардидаи амалҳои коррупсионӣ то ҳадди расидани хавфҳои ҷиддӣ имконпазир доништа мешавад.

33. Илова бар ин, дар як муҳлат анҷом додани таҳлил, ҷудо намудани вақт, диққат ва имконот ба ҳар як хавфи ошкоргардида номумкин ҳисобида мешавад. Аз ин лиҳоз, ошкор намудани ҳадди хавфҳои коррупсионӣ, вобаста аз эътидоли хавфафзоии амалҳои коррупсионӣ барои ташкилотдошта хеле муҳим ҳисобида мешавад.

34. Баҳодиҳии хавфҳои коррупсионӣ мутобиқ ба бартарияти онҳо ба роҳ монда мешавад. Бартарияти хавфҳои коррупсионӣ, дар сурати давомнокии хавфҳо ва ё эҳтимолияти пайдоиши онҳо, ба таъсири ин гуна хавфҳо вобастагӣ дорад (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*).

35. Вобаста ба таъсирнокӣ хавфҳои коррупсионии бевосита ҷойдошта метавонанд намудҳои зерин дошта бошанд (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*):

- ҷузъӣ - хавфе, ки ба шаъну эътибори ташкилот ва имконияти он ва амалӣ кардани мақсадҳои таъсири начандон зиёд дорад;
- муътадил - хавфҳои коррупсионии муътадил хавфҳои мебошанд, ки ба шаъну эътибори ташкилот таъсири зиёд мерасонанд ва ё қобилияти амалисозии мақсадҳои онро саҳт коҳиш медиҳанд;
- хавфҳои муҳим - хавфҳои коррупсионие мебошанд, ки дар натиҷаи онҳо низоми қори ташкилот бо хавфи ҷиддӣ дучор шуда, ба амалисозии равандҳои ғайриқонунӣ ва ҳадафҳои ташкилот таъсир мерасонад, ки дар натиҷаи он ташкилот метавонад зарари қалони қолӣ бинад ва ба раванди қорбурду пешрафташ таъсири қанфӣ қорид қардад.

36. Вобаста аз эҳтимолияти қадид омадан, хавфҳои коррупсионӣ метавонанд намудҳои зерин дошта бошанд:

- эҳтимолияти ҷузъии ба вучуд омадани хавфҳои коррупсионӣ (хавфҳои қавқулудда) - дар ин қаврид хавфи амалҳои коррупсионӣ метавонад дар шароити қавқулудда ва ё шубҳаовар (аз эҳтимоли дур) арзи вучуд дошта бошад;
- эҳтимолияти ҳадди қиёнаи ба вучуд омадани хавфҳои коррупсионӣ (хавфҳои имқонқазир) - дар ин қаврид хавфи амалҳои коррупсионӣ метавонад дар вақти қуайян дар оянда қадид ояд.
- эҳтимолияти аз андоза зиёди қадид омадани хавфҳои коррупсионӣ (анқариб хавфҳои ғайришартӣ) - дар ин қаврид хавфи амалҳои коррупсионӣ дар сурати инқишофи қуътадили воқеот ба амал омада метавонад.

5. ҚАРҲИЛАИ ҚОТИМАВИИ ТАҲЛИЛ ВА БАҲОДИҲИИ ҚАВФҲО (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*)

37. Таҳлили ғайриқонунӣ (хавфҳои коррупсионӣ) бо таҳияи ҳисобот дар қораи баҳодиҳӣ ба оқир мерасад (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*).

38. Қисобот дар қораи баҳодиҳӣ бояд ба талаботҳои зерин қутобикат намояд (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*):

- ба таври алоқамандии қантиқӣ ва шакли асоснок навишта шавад;
- таъмин намудани саҳеҳият ва дурустии тақвия;
- истиқода намудани истилоҳоти қонанд;

- мавҷуд будани сана ва ҷойи тартибдиҳӣ, ҳайати гурӯҳ оид ба баҳодиҳӣ (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*);

- имзогузорӣ шудан аз тарафи аъзои гуруҳи баҳодиҳӣ.

39. Ҳисобот дар бораи баҳодиҳӣ бояд (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*):

- дорои хулосаҳои ба таҳлил алоқаманд бошад (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*);

- дорои тавсияҳо оид ба истисно ё паст намудани натиҷаҳои хавфҳои ошкоршуда бошад.

40. Ҳисобот дар бораи баҳодиҳӣ мутобиқи сохтори зерин таҳия мешавад:

а) баҳодиҳии натиҷаҳои таҳлили шароити пешакӣ, аз ҷумла:

- баҳодиҳии натиҷаҳои таҳлили асосҳои қонунгузорӣ барои ташкилот;

- баҳодиҳии натиҷаҳои таҳлили умумии қонунгузорӣ;

- баҳодиҳии натиҷаҳои таҳлили санадҳои зерқонунии идоравӣ дар бораи намудҳои осебпазири фаъолият, ки ба вазифаҳои дохилии ташкилот алоқаманданд;

- баҳодиҳии натиҷаҳои таҳлили санадҳои зерқонунин идоравӣ дар бораи намудҳои осебпазири фаъолият, ки ба вазифаҳои берунии ташкилот дахлдоранд;

б) баҳодиҳии натиҷаҳои таҳлили сохторҳои ташкилии ташкилот, аз ҷумла:

- баҳодиҳии натиҷаҳои таҳлили ухдадорихи вазифавӣ;

- баҳодиҳии натиҷаҳои таҳлили раванду расмиёти корӣ;

- баҳодиҳии натиҷаҳои таҳлили қоидаҳои ахлоқӣ;

в) баҳодиҳии натиҷаҳои таҳлили хавфҳои бавосита ҷойдошта, аз ҷумла:

- баҳодиҳии натиҷаҳои таҳлилӣ муқовимати ташкилот ба хавфҳои коррупсия;

- баҳодиҳии натиҷаҳои таҳлили пурсиши кормандони ташкилот;

- баҳодиҳии натиҷаҳои таҳлили ҳамкориҳои ташкилот бо ҷомеаи шаҳрвандӣ;

- баҳодиҳии натиҷаҳои таҳлили ҳолатҳои мушаххаси коррупсия;

г) баҳодиҳии таҳлили хавфҳои ошкоршуда, бартарияти хавфҳо ва хулосаи умумӣ;

д) тавсияҳо оид ба бартараф намудан ё паст кардани оқибатҳои хавфҳои ошкоршуда (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*).

41. Дар асоси ҳисобот дар бораи баҳодихӣ гурӯҳ оид ба баҳодихӣ лоиҳаи нақшаи мукамалро таҳия менамояд. Нақшаи мазкур нақшаи муфассали амал оид ба пешгирӣ намудани коррупсия дар ташкилот ба ҳисоб меравад. Ҳангоми таҳияи нақша бартарияти хавфҳо ба ҳисоб гирифта мешавад. Ҳамин тавр, амалиёт оид ба ниҳоят паст гардидан ва баланд шудани эҳтимолияти пайдоиши хавфҳо бартарият мегирад. Баъд аз ин амал бояд амал бояд амал оид ба аз байн бурдан ё паст намудани оқибатҳои миёна ва эҳтимолияти миёнаи пайдоиши хавфҳо оянд. Дар ҳулоса амалиёт оид ба бартараф ва паст намудани оқибатҳои чузъӣ ва эҳтимолияти ками пайдоиши хавфҳо ба нақша гирифта мешавад. Нақшаи мукамал баъд аз мувофиқа бо ҳамаи воҳидҳои сохтории манфиатдори ташкилот аз тарафи роҳбари ташкилот тасдиқ карда мешавад (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*).

42. Муҳлати татбиқ намудани нақшаи мукамал наметавонад аз 2 сол зиёд бошад. Ташкилоте, ки ба баҳодихӣ фаро гирифта мешавад, ба Агентӣ ҳисобот дар бораи татбиқи нақшаҳои мукамалро пешниҳод менамояд. Агентӣ ҳуқуқ дорад, дар бораи тадбирҳои, ки бояд амалӣ карда шаванд, маълумоти иловагӣ талаб намояд.

43. Агентӣ ҳар чамъбасти сол ба Шӯрои миллии муқовимат бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи татбиқ намудани нақшаи мукамал дар ташкилотҳои баҳодихишаванда маълумот медиҳад ва барои босифат ва сари вақт иҷро шудани чораҳои дар нақша пешбинишуда диққати махсус медиҳад.

6. АЗНАВТАҲЛИЛКУНӢ ВА АЗНАВБАҲОДИҲӢ

44. Азнавтаҳлилкунӣ ва азнавбаҳодихӣ на камтар аз як маротиба дар се сол гузаронида мешавад ва дорои мақсадҳои худ доир ба самарабахшии таҳлил ва баҳодихии тадбирҳои пешгирикунанда, ки барои ҳаммонандкунии хавфҳо, таҳлилу баҳодихии манфиатнокии нақшаҳои мукамал, азнавбаҳодихии хавфҳои ибтидоӣ ва таъмини истифодаи боманфиати манбаъҳои ташкилот истифода мешаванд, мебошад (*қарори Ҳукумати ҚТ аз 2.05.2019 № 235*).

[Замимаи № 1](#)

[Замимаи № 2](#)

[Замимаи № 3](#)